

[Chr. Madsen.]

lige partier burde være tilfreds med, at vi her i Danmark kan løse vore lønoverenskomster på denne måde. Læser man beretninger fra andre lande, som har store kvaler med både mere eller mindre tvungen voldgift, store kvaler med at efterregulere og nivellere forbruget og lønningerne, kan man da ikke efter de mange års erfaringer, vi har her i Danmark for at klare disse problemer, komme til andet resultat, end at vilkårene i høj grad må være heldige og gode for en hvilken som helst siddende regering. Jeg forstår altså ikke, at venstre, de konservative og det radikale venstre gang på gang taler om tvungen voldgift her i landet, når forholdene i over 30 år har formet sig, som de har gjort.

Man skal vel også for at fuldstændiggøre billedet af de såkaldt frie forhandlinger, som man siger der er, tilføje, at når overenskomstparterne, altså parterne på det private arbejdsmarked, har ordnet lønforhandlingerne, ser vi jo gang på gang, at mange andre samfundsgrupper kommer og forlanger efterslæb og erstatning for omkostningsstigninger, og de får det. Jeg har den opfattelse, at det er til stor skade for overenskomstforhandlingerne, at lønkrav, der fremsættes på baggrund af højere produktivitet, en højere teknik, større uddannelse m. m., betragtes som målestok for andre samfundsgruppers lønkrav.

Det nævn, der nu ønskes nedsat, skal følge udviklingen på arbejdsmarkedet og sikre, at stridigheder behandles efter ensartede regler. Det er ikke let at se, hvad meningen er hermed. En produktion og teknik, der er i udvikling, kan jo ikke behandles efter ensartede regler. Lavtlønsproblemer og til eksempel søfolkenes løn- og arbejdsvilkår, som ofte er afgørende for overenskomstforhandlingernes afslutning, kan heller ikke afgøres efter ensartede regler. Dertil kommer, at arbejdsstandsninger omgående skal bringes til ophør, når en stridighed er indanket. Det vil sige, at blot en konflikt om lavtlønsproblemet indankes til nævnet, er arbejdsstandsning forbudt. Hvem skal opretholde dette forbud? Er det meningen, at politi, hjemmeværn og militær skal sættes ind under konflikter i vort land?

Vi kan ikke andet end afvise forslaget

som uegnet til fornuftigt brug. Vi betragter det endvidere som en afledningsmanøvre. Man vil gerne have lønningerne bragt ned på et bestemt, stillestående niveau, for at alle andre — det frygter vi — frit kan boltre sig.

Lønstigninger får skyld for alt muligt, og nogle tror, at hvis blot man kan standse lønningerne, klarer man alle andre økonomiske problemer. I stedet for dette indgreb ved aftalenævn, i stedet for de gammelkendte statsindgreb mener vi, at folketetinget, regeringen, det økonomiske råd og andre skulle gøre det muligt for parterne at få alle oplysninger og viden om landets økonomi, virksomhedernes økonomi og indtjeningsevne, den passive og den grå kapitalers muligheder for udbytte, pris- og avanceberegninger, kort sagt give oplysninger og medbestemmelsesret i alle økonomiske anliggender.

Vi er parat til at forhandle om nye løsninger både med hensyn til overenskomstforhandlingerne og med hensyn til den lovgivning, vi har om arbejdsret og sociale forhold inden for arbejdsmarkedet. Vi mener blot, at man på dette område må bevæge sig henimod nye forhandlinger, nye metoder, et nyt grundlag. Vi mener, at der må mere demokrati til, der må mere demokrati inden for fabrikkporten, førend man når frem til løsninger, der kan tilgodese det, man gerne vil kalde et samfundshensyn.

Iver Poulsen: De uafhængiges stilling til spørgsmålet om tvungen voldgift har længe været kendt. De uafhængige tog på deres landsmøde i 1956 stilling til spørgsmålet, og her blev man enig om, at tanken om en tvungen voldgift eller dermed beslægtede statsorganer til afgørelse af stridigheder på arbejdsmarkedet var uforenelig med den liberale tankegang og de liberale ideer, som var og som stadig er de uafhængiges.

Det vil blive nødvendigt, at jeg kommer til at gentage noget af det, der er sagt, hvis jeg kort skal opridse de uafhængiges begrundelse for, at vi ikke kan støtte det foreliggende forslag. Inden for vor gruppe mener vi, at en permanent tvungen voldgift eller et aftalenævn, som jo i realiteten er det samme, er et anslag imod de demokratiske frihedsrettigheder, som vi for længst har